

Slutfedning af kvæg fra naturpleje.
Optimering af management af
dyrene i naturplejen

Specialkonsulent Per Spleth
Kødproduktion, SEGES

MANAGEMENT OG NATURPLEJE (KVÆG)

NATURPLEJE MANAGEMENT

- Naturpleje kan drives på mange måder.....
- Rationel naturpleje med de rigtige dyr (art, race) på arealer der passer for at lave positiv økonomi
- God trivsel i sommerhalvåret giver billig vinterfodring
- Billig opstaldning – eller ude?
- Produktion af gode slagtedyrl eller salg til videre fedning.
- **Slutfedning**
- Husk altid god dyrevelfærd

VALG AF KVÆGRACE

- Interesse? Naboeffekt?
- Arealets beskaffenhed?
- Er der staldforhold? Eller kan de gå ude om vinteren?
- Ønske til produktion og afsætning?
- Ekstensive: Skotsk Højland, Galloway, Hereford, Angus, Dexter + flere + krydsninger

VÆKSTRACER

- Limousine, Charolais, Blonde, Simmental, Blåkvæg + krydsninger heraf

VINTERFODRING – HVORDAN ?

- Græsensilage + hø + mineraler/vitaminer
- Det er vigtigt, at kende kvaliteten af forskellige græs slæt
- Det bedste grovfoder bruges til tyrekalve, kviekalve < 1 år og køer med kalv
- Det grovere bruges til goldkøer, stude og store kvier
- Det er ikke muligt, at opnå en høj tilvækst på slutfedning af tyrekalve med ren græs. Det tager lidt længere tid at få fedtmarmorering.
- Slutfedning med ren græs/græsensilage egner sig bedst til stude, kvier og udsætterkøer

UDVÆLG DINE KØER OG KVIER TIL AVL OG SLAGT INDEN VINTER

- Det er vigtigt, at du hele tiden vurderer din besætning i forhold til om køerne og kvierne skal være en del af besætningen fremover eller om de skal til slagt, enten direkte hvis de er klar til det, eller om de bør slutfedes først.
- Hvis det er muligt, så slagt dyrene efter sommerafgræsning, hvor de har relativ høj tilvækst, så det undgås at tabe huld over vinterperioden hvis der praktiseres helårsafgræsning.
- Fodringen under slutfedning bør være øget i forhold til dyrene, som indgår i avlen, så de skal inddeles i to hold.
- **Fedtarmorering i kød - mørhed? Spisekvalitet? Hvad gør de i Sverige?**

SLUTFEDNING AF DYR FRA NATURPLEJE

- **Vurdér dine køer om de skal bruges til fortsat avl eller slagt.**
- Ammekøer vurderes når man fravænner kalv.
- Kvalitet af kalv(vægt, udseende, temperament),
- Huld, yver hos ko? Generel sundhed hos ko?
Drægtighed?
- En udskiftning på 15-20 % pr år burde være passende.

EKSEMPEL PÅ FODEROMKOSTNINGER VED SLUTFEDNING AF HENHOLDSVIS KONVENTIONELLE OG ØKOLOGISKE STUDE FRA 500 KG. TIL 600 KG. MED KLØVERGRÆSENSILAGE OG KORN.*

Fodermiddel	FE / dag		Kr. pr FE		Foderpris /dag	
	Øko	Konv.	Øko.	Konv.	Øko.	Konv.
Kløvergræsensilage 1,2 kg ts	4,0	2,0	1,50	1,20	6,0	2,4
Valset byg/ havre	3,0	5,0	1,80	1,10	5,4	5,5
Mineraler	150 gr	150 gr	4 kr/kg	4 kr/kg	0,60	0,60
Halm (strøelse)	5 kg	5 kg	0,50 kr/kg	0,50 kr/kg	2,5	2,5
I alt					14,5	11,0

SLUTFEDNING AF EN KONVENTIONEL OG ØKOLOGISKE AMMEKO FRA 600 KG TIL 650 KG (800 G/DAG). I DETTE EKSEMPEL, SKAL VISE OM DET KN BETALE SIG AT SLUTFEDE EN KO I CA 2 MDR. DE STIGER 30 – 40 KG I SLAGTEVÆGT OG DET GIVER EN MERVÆRDI PÅ CA 1000 KR.

Fodermiddel	FE / dag		Kr. pr FE		Foderpris /dag	
	Øko	Konv.	Øko.	Konv.	Øko.	Konv.
Kløvergræsensilage 1,2 kg ts	7,0	3,0	1,50	1,20	10,5	3,60
Valset byg/ havre	3,0	7,0	1,80	1,10	5,40	7,70
Mineraler	150 gr	150 gr	0,60 kr/kg	0,60 kr/kg	0,60	0,60
Halm (strøelse)	6 kg	6 kg	0,50 kr/kg	0,50 kr/kg	3,00	3,00
I alt					17,00	14,90

NATURPLEJE OG/ELLER KØDPRODUKTION

- Man kan vælge, at have moderdyr til naturpleje og sælge tyrekalve og slagtekvier til Feedlot
- Man kan vælge, at lave naturpleje og slut-fede kalve på stald med korn/majs men så ikke levere til koncept "Naturkød"
- Man kan vælge ekstensiv race og fodre ekstensivt og lave stude af handyr der bliver 22-30 mdr. ved slagtning og levere et koncept.

FAKTA ARK - NATURPLEJE

- Der er behov for mere viden til landmænd, kommuner og rådgivere
- Der er nu lavet mange fakta-ark vedr. naturpleje med gode råd og oplysninger
- De kan findes via www.smagpaalandskabet.dk

FÅ RÅDGIVNING OM NATURPLEJE AF DE BEDSTE

- **Ny ekspertliste viser, hvilke rådgivere der har naturpleje som specialområde.**
- **Vi har i projektet haft møder med de involverede kommuner og rådgivningsenheder for at opfordre til øget samarbejde lokalt.**
- **3 kategorier(Naturforvaltning, Tilskud og Husdyr)**

<http://www.smagpaalandskabet.dk/npekspert>

TAK FOR ORDET – SPØRGSMÅL ?

